

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่มุ่งศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตการศึกษา 3 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อได้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสม ตอบสนองวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเขตการศึกษา 3 คือ จังหวัด ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา จำนวนทั้งหมด 30 คน ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ดังนี้

1.1.1 ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 3

จำนวน 5 คน

1.1.2 ศึกษาธิการจังหวัด ในเขตการศึกษา 3 จำนวน 5 คน

1.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่เคยได้รับรางวัลผู้บริหารดีเด่นระดับ

อำเภอหรือระดับจังหวัด จังหวัดละ 1 คน รวมจำนวน 5 คน

1.2 ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 15 คน ดังนี้

1.2.1 ผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่นประจำจังหวัด จังหวัดละ 1 คน รวม

จำนวน 5 คน

1.2.2 ประธานกรรมการบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างน้อย 2 ปี แบ่งตามระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 5 คน

1.2.3 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 4 ปี ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 5 คน

รวมผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ซึ่งผู้วิจัยถือว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสมในการเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ดังที่ เกษม บุญอ่อน (2522 : 28 อ้างอิงจาก Macmillan, 1971) ได้กล่าวถึงการกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสม คือ จำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป เพราะอัตราลดลงของความคลาดเคลื่อนจะน้อยที่สุดคือ 0.02

2. ขอนหนังสือขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ติดต่อไปยังบุคคลตามข้อ 1.1 และ 1.2 โดยการติดต่อด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ หากบุคคลใดไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ได้ ผู้วิจัยจะขอให้นักบุคคลดังกล่าวเสนอแนะบุคคลที่เหมาะสม (Snow Ball) 2-3 คน เพื่อให้ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามตามเทคนิคเดลฟาย เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ฉบับได้แก่แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. แบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดตามกรอบที่กำหนดไว้เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา 3 แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยได้ติดต่อขอให้เป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมในการวิจัยแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2. แบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยรวบรวมคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรกจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยพยายามคงรูปภาษาและสำนวนเดิมของผู้เชี่ยวชาญไว้ และตัดข้อความที่

ซ้ำซ้อนออก จัดทำเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของการใช้ภาษา แล้วจึงส่งให้ผู้เชี่ยวชาญร่วม ในการวิจัยตอบ โดยให้น้ำหนักความสำคัญและความเหมาะสมของคำถามแต่ละข้อ

3. แบบสอบถามรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถาม รอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อสร้างแบบสอบถามฉบับที่ 3 ที่มีข้อความเช่นเดียวกับแบบสอบถามในรอบที่ 2 แต่ได้แสดง ตำแหน่งของค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ซึ่งแบบ สอบถามรอบที่ 3 นี้จะจัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้ทบทวนคำถามและคำตอบของตนเองที่ให้ไว้ ในรอบที่ 2 แล้วตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่ง ในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน จะทราบว่าตนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องหรือแตกต่างจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเพียงใด และ พิจารณาว่าเห็นด้วยกับความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆหรือไม่ หากไม่เห็นด้วย จะได้รับการ ขอร้องให้แสดงเหตุผลประกอบการยืนยันคำตอบเดิมที่อยู่นอกค่าพิสัยระหว่างควอไทล์นั้น

นำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 3 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ และค่าฐานนิยม ของคำถามแต่ละข้อ แล้วแปลผลจากคำตอบในรอบนี้ สรุปเป็นรูปแบบ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วน ตำบล เขตการศึกษา 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่จะตอบคำถามในการวิจัยครั้งนี้แล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยเลือก ไว้ โดยใช้วิธีส่งและรับแบบสอบถามทั้งด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ และกำหนดระยะเวลาใน การรับแบบสอบถามคืนภายในเวลา 10 วัน

2. การส่งและรับแบบสอบถามในรอบที่ 2 และ 3 ดำเนินการส่งและรับทั้งด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ โดยกำหนดระยะเวลาในแต่ละรอบเป็นเวลา 10 วัน

ในแต่ละรอบของการตอบแบบสอบถาม หากผู้เชี่ยวชาญท่านใดยังไม่ส่งแบบสอบถาม กลับคืนมาในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะติดตามผลยังผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นอีกครั้งหนึ่ง ด้วยการติดต่อทาง โทรศัพท์และการติดตามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาในแต่ละรอบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา 3 โดยนำคำตอบที่ได้มาประมวล ตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนหรือส่วนที่เกินจากขอบข่ายออกไป แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำผลที่ได้มาสร้างเป็นแบบทดสอบรอบที่ 2

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ ที่ให้ผู้เชี่ยวชาญจัดอันดับความสำคัญของข้อความแต่ละข้อที่ผู้เชี่ยวชาญคิดว่าเป็นไปได้ นำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ของคำถามแต่ละข้อ สร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยเพิ่มตำแหน่งมัธยฐาน พิสัยควอไทล์และน้ำหนักคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นตอบในรอบที่ 2

3. การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งมีข้อความเหมือนรอบที่ 2 ที่ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมได้พิจารณาทบทวนคำตอบของตนแล้ว ผู้วิจัยนำคำตอบมาทำการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าฐานนิยม และค่าความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยมแล้วนำมาแปลผลดังนี้

3.1 ค่ามัธยฐาน (Median) จากข้อมูลของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดน้ำหนักของคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับตามเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert scale) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 107 – 108) โดยมีความหมายดังนี้

1	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อย
3	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง
4	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมมาก
5	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด

3.2 ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 8-11)

ค่ามัธยฐานระหว่าง 0.00-1.49	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุด
-----------------------------	---------	--

ค่ามัธยฐานระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมได้น้อย
ค่ามัธยฐานระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง
ค่ามัธยฐานระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมมาก
ค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด

3.3 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quatile Range) ผู้วิจัยคำนวณค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยการคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 หากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ใดมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มนั้นสอดคล้องกัน แต่หากผลการคำนวณค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มนั้นไม่สอดคล้องกัน (ปราณี ทองคำ, 2529 : 39)

3.4 ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ผู้วิจัยคำนวณหาความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อความ ค่าที่ได้ไม่เกิน 1.00 ถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มนั้นสอดคล้องกัน (ปราณี ทองคำ, 2529 : 39)

3.5 การพิจารณาความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ทั้งสองกรณีมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องของแนวโน้มแต่ละข้อความ กล่าวคือ ถ้าข้อความใดมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และมีค่าผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ไม่เกิน 1.00 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันกับข้อความนั้น ส่วนข้อใดที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และมีค่าผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมเกินกว่า 1.50 และ 1.00 ตามลำดับ ทั้งสองค่าหรือค่าใดค่าหนึ่งแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในข้อความนั้น ดังตาราง 2

ตาราง 2 การพิจารณาความสอดคล้องในแต่ละข้อความของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ค่าสถิติ กรณี	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์	ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับ ฐานนิยม	การพิจารณา ความสอดคล้อง
1	ไม่เกิน 1.50	ไม่เกิน 1.00	สอดคล้อง
2	ไม่เกิน 1.50	เกิน 1.00	ไม่สอดคล้อง
3	เกิน 1.50	ไม่เกิน 1.00	ไม่สอดคล้อง
4	เกิน 1.50	เกิน 1.00	ไม่สอดคล้อง

ผู้วิจัยนำข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งในด้านมัธยฐานฐานนิยม ความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มาสรุปเป็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา 3 ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ค่าสถิติดังนี้

1. มัธยฐาน

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531 : 58) ได้สรุปสูตรการหามัธยฐานไว้ดังนี้

$$Mdn = L + \left(\frac{\frac{N}{2} - f_c}{f_w} \right) i$$

เมื่อ Mdn = มัธยฐาน

L = ขอบเขตคะแนนขั้นต่ำของชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่

N = จำนวนคะแนนหรือจำนวนข้อมูลทั้งหมด

f_c = ความถี่สะสมชั้นก่อนที่มีมัธยฐานตกอยู่

f_w = ความถี่ของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานตกอยู่

i = อัตรากาชั้นคะแนน

2. พิสัยระหว่างควอไทล์

พิสัยระหว่างควอไทล์ คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 คำนวณโดยใช้สูตร

พิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) = $Q_3 - Q_1$ (บุญชม ศรีสะอาด, 2532 : 68)

กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2532 : 291) ได้สรุปสูตรการคำนวณหาค่าควอไทล์ 3 (Q_3) และควอไทล์ที่ 1 (Q_1) ดังนี้

สูตรการคำนวณหาค่าควอไทล์ 3 (Q_3)

$$Q_3 = L + \left(\frac{3 \frac{N}{4} - f_c}{f_w} \right) i$$

เมื่อ L = ชิดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์ที่ 3 ตกลง

I = อัตรากาชั้นคะแนน

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

f_c = ความถี่ทั้งหมดของชั้นคะแนนที่อยู่ต่ำกว่าชั้นที่มี ควอไทล์ที่ 3 ตกอยู่

f_w = ความถี่ของชั้นคะแนนที่ควอไทล์ที่ 3 ตกอยู่

สูตรการคำนวณควอไทล์ที่ 1 (Q_1)

$$Q_1 = L + \left(\frac{\frac{N}{4} - f_c}{f_w} \right) i$$

เมื่อ L = ชิดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์ที่ 1 ตกลง

I = อัตรากาชั้นคะแนน

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

f_c = ความถี่ทั้งหมดของชั้นคะแนนที่อยู่ต่ำกว่าชั้นที่มี ควอไทล์ที่ 1 ตกอยู่

f_w = ความถี่ของชั้นคะแนนที่ควอไทล์ที่ 1 ตกอยู่

3. ผู้วิจัยหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความโดยการหาค่าความถี่ของแต่ละระดับคะแนนสำหรับแต่ละข้อความที่มีระดับคะแนนจาก 1- 5 ระดับคะแนนใดมีความถี่สูงสุดถือเป็นฐานนิยม ในกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากันและระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกัน จะถือเอาค่าระหว่างคะแนนทั้งสองเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น สำหรับความถี่สูงสุดระดับคะแนนเท่ากันแต่ระดับของคะแนนไม่อยู่ติดกัน จะถือระดับคะแนนทั้งสองเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น

วิธีการดำเนินการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 3 ต่อไป